

El nou disseny per al nou TEMPS

El departament d'art d'EL TEMPS ha treballat a fons durant tres mesos per renovar i modernitzar la presentació de la revista, d'acord amb el projecte periodístic. L'exemplar que teniu a les mans és el resultat final d'aquest treball.

EL TEMPS arriba aquesta setmana a la darrera fase del calendari dels canvis iniciats fa dos mesos en el disseny de la maqueta. La reforma global –producte del continu afany modernitzador de la nostra empresa– ens permet disposar d'un disseny més atractiu, racional i coherent, al servei d'una millor presentació de la informació als nostres lectors. A partir de l'arquitectura construïda pel nou disseny ens serà possible introduir progressivament noves millores en el tractament fotogràfic i infogràfic, així com en l'explotació dels infinits recursos del tractament gràfic en general. La nova imatge d'El TEMPS que teniu a les mans és fruit del treball del nostre departament d'art, dirigit per Domènec Orrit.

Les modificacions es van iniciar en el número 610 (del 26 de febrer) amb el redisseny de la secció "Focus", que al mateix temps va canviar de nom per dir-se "La Setmana". La nova maquetació d'aquestes pàgines s'adapta a la filosofia de la secció, que busca oferir impactes de màxima actualitat a partir d'informació pròpia i elaborada des de les tres redaccions d'EL TEMPS. Per això hem buscat una imatge propera al format de diari, jugant a fons amb la jerarquització de notícies dins una mateixa pàgina i utilitzant en el text la tipografia Times en substitució de la Frutiger, que hem conservat en els titulars. La setmana següent vam presentar el nou format per a "La Gattonera", l'editorial, el sumari i els quatre articles

d'anàlisi ("Política", "Economia", "Confidencial" i "Món").

Si el primer canvi va afectar les pàgines inicials de la revista, el segon respon a un canvi de concepció del que eren les dues darreres seccions: "Llibres" i "Set de Set"

diferenciat dins la unitat global de la secció. El primer, marcat per la sobrietat; el segon, més àgil i vistós.

Consolidades aquelles reformes, quedava el repte d'afrontar el canvi en el gruix central de la revista: els reportatges. Partint dels elements tipogràfics característics d'EL TEMPS, la nova maqueta es basa principalment en un canvi de concepte en la utilització dels espais blancs, que passen d'ocupar els espais interiors de la pàgina als exteriors, amb un triple objectiu: aconseguir una lectura més agradable i àgil; oxigenar la presentació global; i guanyar espai i possibilitats per al tractament gràfic. Igualment s'han redefinit els elements de "vocabulari" de la maqueta, com ara els extractes, els peus de foto, les introduccions i els titulars, i s'han marcat els següents criteris en el columnatge: dues columnes per als articles d'anàlisi, les opinions i les entrevistes; tres columnes per als reportatges; i quatre columnes per a "La Setmana" i "La Galeria".

El segon eix de la reforma ha estat la introducció d'elements interns de senyalització, especialment la creació d'un codi cromàtic (utilització dels colors per guiar la lectura). Aquest codi es fa visible especialment en el filet superior de la pàgina, de manera que a cada secció de la revista li correspon un color diferent: marró per a "Societat" i "Ciència"; verd per a "Economia"; blau per a "Món"; groc per a "Cultura" i "La Galeria"; ocre per a "Investigació";

"A partir de l'arquitectura construïda pel nou disseny ens serà possible introduir progressivament noves millores en el tractament fotogràfic i infogràfic, així com en l'explotació dels infinits recursos del tractament gràfic en general."

(guia de cultura i espectacles), que van ser concebudes de nou i fa dues setmanes (número 616) foren agrupades sota un únic epígraf: "La Galeria". L'agrupació, però, no impedeix conservar dos blocs temàtics –"Llibres" i "Guia"–, cadascun amb un tractament gràfic

L'avi que vingué

Manuel Aznar, periodista i diplomàtic, va ser un servidor tan brillant com lleial del règim franquista. Com a director de 'La Vanguardia', va intentar silenciar la detenció, les tortures i l'empresonament de Jordi Pujol pels Fets del Palau. Era l'avi del qui ara vol pactar.

"Aquí està don Manuel Aznar en esta Barcelona querida, al frente de La Vanguardia, poniendo su talento y su servicio y su pluma al servicio de Cataluña, predilecta de España". Regalimava aquestes paraules un 6 de desembre de 1960 el ministre de l'exèrcit del govern de Franco, el tinent general Don Antonio Barroso, a la seu de la capitania general de Catalunya, mentre atorgava la "Gran Cruz del Mérito Militar" a Manuel Aznar pels seus "servicios a Cataluña, a Franco y a España". L'homenatjat, se suposa que profundament emocionat, trasbalsat pel pes de la condecoració, va transmetre als presents les seves tremolors: "esta Gran Cruz no es una distinción más para agregar a los galardones que ajenas amistades me han discernido. Esto es algo mucho más profundo y más serio; viene a ser como mi ingreso honorífico en la vida militar; mi incorporación simbólica a la gran ciudadela de las Armas españolas, mi entrada en el castillo del Ejército de España". Naturalment, se la mereixia. El seu full de serveis, sempre al costat de la causa de la "liberación", com l'anomenava en els seus articles, era impecable.

Fet a si mateix. No era, però, una fe innata, sinó que va anar creixent a cop de circumstàncies. Perquè aquest basc nascut el 1894 a Etxalar, a Navarra, va començar la seva brillant carrera periodística a l'entorn del món nacionalista, sense arribar mai, però, a combregar-hi. La seva condició de basc

no la va cultivar gaire, tot i que la seva carrera va començar al diari *Euzkadi*, amb l'èpic sinònim de Gudalgai, que vol dir alguna cosa similar a recluta en euskera. Malgrat aquesta llicència de romanticisme juvenil, l'únic exèrcit del qual es va sentir recluta Aznar tota la seva vida va ser el franquista. No només pel pes de les medalles que va anar acumulant al seu pit, sinó també per l'allistament voluntari de la prosa que sortia de la seva ploma. "Vimos a las

desfilada dels seus exèrcits a Barcelona, en lloc de fer-ho al Paseo de la Castellana de Madrid, on s'havia fet d'ençà de 1940. Aquest fet havia despertat al columnista l'emocionat record de l'entrada de les tropes d'ocupació franquista a Barcelona l'any 1939: "El espectáculo fue conmovedor. Era la auténtica liberación, la esperada, la infinitamente deseada; y aquellos jefes, aquellos oficiales y soldados eran ni más ni menos que los libertadores. Sin su sacrificio, sin su heroísmo, hubiera sido imposible nuestra supervivencia". Un exèrcit que "desde el día siguiente de la liberación de Cataluña, se dio entranablemente a la reconstrucción de caminos, puentes y hogares en nuestra región, y, merced a su esfuerzo, fue posible redimirse del dolor, de la necesidad y de la angustia". Entranable.

La relació de Manuel Aznar amb Catalunya comença precisament els darrers dies de la Guerra Civil. L'avi del futur president del govern havia estat de jove un periodista brillant i prometedor —per conèixer-ne més dades biogràfiques, llegiu el magnífic article biogràfic adjunt escrit per Oriol Malló—. Quan va esclatar la guerra, va fugir de Madrid, on residia, per anar a refugiar-se al bàndol insurrecte, i després de diverses incidències, va anar a parar a Biarritz, localitat basca sota administració francesa. En aquells moments ja era un periodista de renom gràcies al seu pas, en dues etapes, per la direcció del diari or-

L'únic exèrcit del qual es va sentir recluta Aznar tota la seva vida va ser el franquista, per l'allistament voluntari de la seva ploma.

divisiones de nuestro Ejército, hace veintiún años, cruzar ante los ojos admirados de la ciudad. Al cabo de treinta meses de mortales angustias, Barcelona contemplaba el paso de las armas victoriosas". Escrit el mes d'abril de 1960, a *La Vanguardia* que dirigia des de feia poc més d'un mes, en substitució del polèmic Don Luis de Galinsoga. La columna es congratulava perquè el *Generalísimo* havia decidit fer la

e "zona nacional"

ARXIU / EFE

teguia *El Sol*. Durant la seva estada en la "zona nacional", concretament a Valladolid, va tenir un petit ensurt, a causa del seu passat liberal, que li va costar una breu estada a la presó. Amics poderosos el van ajudar a sortir-se'n i ell, amb celeritat, es va encarregar d'esborrar qualsevol dubte de lleialtat als insurrectes. Mentre va durar la guerra es va dedicar a escriure cròniques sobre el conflicte, sempre enaltint les "gestes" de l'exèrcit franquista.

Premiat per Franco. Una d'aquestes cròniques arrebossades de literatura patriòtica, anomenada "Carretera de Ejulve a Cantavieja", li va valer al gener de 1939 el Premio Nacional de Periodismo Francisco Franco, que s'acabava d'instaurar, òbviament. Va ser el seu bateig com a cronista per excel·lència del Movimiento Nacional. L'article, publicat el dia 26 d'abril de l'any anterior a *El Heraldo de Aragón*, era un recorregut per les terres que ocupaven les tropes del general Varela, que el cronista embadalit comparava amb les epopeies del Cid per les mateixes contrades. "¡Si los caballeros castellanos, aquéllos del Campeador, vieran como se abaten montañas y se llenan valles con ese nuevo Ejército de España, con este cuerpo de Ejército de Castilla, querrían ser soldados fusileros de nuestros jefes de hoy! La Batalla de Franco está ampliando su gran vuelo: cada día son más bellas sus líneas y más admirables sus movimientos".

El fervor del cronista encara va esdevenir més intens quan, seguint l'exèrcit franquista, es va aproximar a terres catalanes, i com no podia ser d'altra manera, va entrar per ponent: "Ya estamos en Lérida; ya vuelve a España la

primera de las ciudades catalanas reconquistadas. Pronto ondeará la bandera española en las demás (...) Ahí está, a la vista de todos, Cataluña a punto de ser uno de los instrumentos poderosos de la resurrección nacional. Los catalanes deben pensar seriamente que les llega el momento de cumplir inexorablemente su deber de españoles". Hi ha la sospita que algunes d'aquestes cròniques no van ser fetes des del front, sinó

des de la mateixa rereguarda. Tot i això, el que sí que és segur és que Franco les va apreciar especialment.

Naturalment, com que Aznar havia demostrat amb la seva ploma que tenia les coses clares sobre com s'havia d'administrar la "nova" Catalunya, aviat va rebre la seva destinació: la direcció de *La Vanguardia*. "Pues bien catalanes. Ya se alza en el horizonte la gran España. Se han acabado los pre-

Manuel Aznar es va fer càrrec de la direcció de 'La Vanguardia' per primer cop poques hores després que les tropes franquistes entressin a Barcelona. Hi va tornar el 1960.

Les cròniques periodístiques de Manuel Aznar sobre la guerra van plaure especialment Franco. Preguntat pel dictador, Aznar va declarar el 1972 que Franco "ha sabido llevar a la naci3n a una cúspide difícilmente superable".

textos. En las calles de los pueblos de Lérida he visto unos carteles de Falange Española tradicionalista que dicen: Imperio, Imperio. Esa palabra es una consigna y hemos de ser fieles a ella". Amb la fidelitat demostrada crònica rere crònica, Aznar abandonà la seva habitació de l'hotel Plaza de Biarritz per passar a dirigir, el 1938 *El Diario Vasco* de Sant Sebastià.

El càrrec, li'l va atorgar digitalment el ministre de Premsa Giménez Arnau, però va ser de curta durada, perquè al gener de l'any següent, poc després de publicar una entrevista a Franco, rebé l'ordre d'incorporar-se a una missió de la premsa franquista amb destinació a Barcelona: l'objectiu era entrar a la ciutat al mateix temps

SABADO, 19 DE JULIO DE 1969

«Pasarán siglos antes de que se dé un personaje como Franco»

que l'exèrcit i fer-se càrrec de *La Vanguardia*. Manuel Aznar viatjà amb el propietari del diari, Carles de Godó, amb el ministre de Premsa, Giménez Arnau, i amb un grup de periodistes entre els quals hi havia Josep Pla. Aznar arribà a Barcelona el 26 de gener, poques hores després que el general Yagüe hagués ocupat la ciutat. L'endemà ja es feia càrrec del diari, rebatejant-lo amb l'epítet *La Vanguardia Espanola*.

Al capdavant del diari més important de Catalunya, intentà organitzar una redacció professional, que sense escamotejar lleialtat a les noves autoritats, fes un periodisme mínimament solvent, recuperant l'esperit d'abans de la guerra. Es va envoltar de noms com Josep Pla, Francisco Casares, Carles Sentís, Salvador Euras i Fages de Climent, entre d'altres. Aquest primer pas d'Aznar per *La Vanguardia* fou breu, de mesos, perquè a finals de maig del mateix 1939 es féu càrrec del diari Don Luis Galinsoga. Malgrat l'adhesió a Franco demostrada al llarg de la guerra, per alguns sectors del règim Aznar no era prou dur, i Serrano Suner decidí rellevar-lo per Don Luis Galinsoga, director de l'*Abc* de Sevilla des de l'inici de la guerra, i després, director del mateix diari a Madrid.

Aquest fet li permet retornar a una de les seves especialitats, la crònica de guerra, cobrint el conflicte de la Segona Guerra Mundial per a diversos mitjans franquistes des de Burdeus. El to d'aquestes cròniques recorda molt a l'usat en les de la guerra civil, tant ideològicament com d'estil, i demostren una clara admiració cap al règim de Vichy, col·laboracionista de l'alemanya nazi. La majo-

ria retraten el pas d'emigrants europeus per la frontera franco espanyola que fugen de l'avanç del nazisme pel continent.

Antisemitisme. Algunes tenen titulars tan suggestius com "*Avalancha de hebreos, arpias, rojillos y engañados, en la frontera de Gerona*", datada al Portús el mes de juny de 1940, i en certs casos no es poden desprendre d'un lleuger aroma d'antisemitisme. Aznar anuncia amb alegria que, sota el règim del mariscal Pétain, "*en Francia renace rápidamente el principio de autoridad, desaparece el odio hacia Alemania e Italia, fomentado artificialmente por los demoplutócratas, resurge el amor a la Patria desgraciada*" sobretot perquè "*se ve claramente que la organización social y política de Francia estaba corrompida en sus más íntimas entrañas por la propaganda comunista*".

La descripció que fa dels fugitius és molt rica en articles desqualificatius, especialment per als membres del Front Popular francès, i per als jueus, dels quals destaca, seguint el tòpic, que sempre van carregats de diners: "*Las colonias de judíos y sus compadres, gentes azotadas por un pánico insuperable, dispuestas a dar hasta el oro que poseen a condición de que se les facilite la huida. Esta clase de sujetos son despreciables, no sólo a nuestros ojos, sino a los ojos de los verdaderos franceses*". El que més entusiasma a Aznar de la França col·laboracionista és que "*los patriotas de este país empiezan a emplear el mismo lenguaje que resuena en la España nacional des de los primeros combates políticos ordenados por José Antonio Primo de Rivera*".

Acabada la campanya bèl·lico-periodística, el règim de Franco li donà diverses missions diplomàtiques, però Aznar no vol deixar el món de la premsa. El 1955 és nomenat president de la Asociación de la Prensa de Madrid, tres anys després, director de l'Agència Efe, fins que el 1960 torna a Barcelona per agafar de nou la direcció de *La Vanguardia*, succeint precisament el director que ell havia deixat vint anys abans, Galinsoga.

Missió: curar ferides. Aznar torna a ser enviat pel règim a *La Vanguardia* amb una missió molt clara: pacificar i refer la relació del diari amb la societat catalana després del conflicte generat pel director sortint. Don Luis de Galinsoga, home profundament anticatalanista, havia provocat una campanya de boicot al diari després d'haver afirmat públicament: "*todos los catalanes son una mierda*". Es calcula que el rotatiu havia perdut uns 14 mil lectors i nombrosos anunciants. La campanya de caiguda de Galinsoga va ser un dels primers èxits del moviment catalanista durant el franquisme i va servir de punt d'arrencada d'altres mobilitzacions. Aznar venia, doncs, amb l'encàrrec de tancar ferides.

Va ser nomenat el 28 de març de 1960 en un acte on el conde de Godó va destacar especialment l'amor d'Aznar a Barcelona i Catalunya. No va tenir gaire temps de demostrar-ho. El mes de maig del mateix any, van succeir els Fets del Palau, on un grup de nacionalistes, encapçalats per Josep Espar, van cantar "El cant de la Senyera" davant el dictador. Aquest esdeveniment va generar una cadena de detencions que van incloure, entre altres persones, Jordi Pujol. Després de ser torturat, la policia féu Pujol responsable de les diverses campanyes catalanistes que s'havien fet en els darrers temps, inclosa la de Galinsoga. Pujol acabà processat per un consell de guerra i empresonat.

Aznar intentà restar ressò informatiu al cas tant com li va ser possible. De fet, el diari es referia tan poc com podia als fets fins que da-

vant l'extensió internacional de la protesta que havia despertat el cas, el mateix director del rotatiu va sortir de nou en defensa del règim. Era en un article publicat el 28 de juny, on Manuel Aznar criticava la campanya exterior en defensa dels detinguts i torturats, i defensava la legitimitat de la justícia franquista, qüestionada internacionalment. "*Unos ciudadanos españoles piden justicia en Barcelona, y por ahí fuera hay quienes afirman que esa justicia les es denegada ¿con qué derecho lo aseguran?*", comenta un indignat Aznar, que assegura que de justícia n'hi haurà, especialment "*si es solicitada en nombre de razones verdaderas, de acuerdo con la ley, y la petición se tramita como ordenan la cortesía*

Aznar torna a ser enviat pel règim a 'La Vanguardia' amb la missió de pacificar i refer la relació del diari amb la societat catalana.

y el buen gusto". Don Manuel no s'equivocava i el franquisme va aplicar la seva justícia: el consell de guerra va durar cinc mesos i va condemnar Jordi Pujol a set anys de presó, dels quals en complí dos, fins l'any 1962. L'altre processat, l'impressor Francesc Pizon, va ser condemnat a tres anys.

L'article d'Aznar va despertar de nou la protesta popular contra *La Vanguardia*. Amb tot, es va arribar a editar un manifest, amb data de maig de 1961, que sota el títol "No s'ha fet justícia!", denunciava Aznar per "apaivagar" el ressò del cas Pujol, l'acusava de conèixer les irregularitats del sumari i definia el director de *La Vanguardia*, com "l'home dels múltiples canvis, càrrecs i sous".

Aznar continuà lleial a Franco fins a la resta dels seus dies. Deixà *La Vanguardia* el 1962, triomfà com a diplomàtic, especialment com a que ambaixador d'Espanya a les Nacions Unides i mantingué un peu sempre en el periodisme. Encara recollí més medalles com la que li donà el mateix Franco el desembre de 1973: la "Gran Cruz de la Real i la Muy Distinguida Orden de Carlos III. De Franco digué un dia: "*con su personalidad, sus dotes de mando, de gran estrategia y el espíritu del Movimiento Nacional, ha sabido llevar a la nación a una cúspide difícilmente superable*". Embadalit, morí el 10 de novembre de 1975, deu dies abans que el seu amo.

Jordi Pujol, en una imatge de l'època en què transcorregueren els Fets del Palau. Manuel Aznar va criticar aquells qui demanaven que s'investiguessin les tortures que va patir Pujol durant la seva detenció.

Pere Martí